

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

อ.พ. 1/2567 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ. 1/2567
สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

เอกสารเพิ่มเติม

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2567
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสุภาวดี ตันตระกูล

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 2

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายอานันท์ เกียรติสารพิภพ

นิติกรเชี่ยวชาญ

นายภูมิพิชญ์ ยาสีหิ

วิทยากรเชี่ยวชาญ

นางรติมา คชนันทน์

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายจีรณัทย์ ชาญเชิงพานิช

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางสาวพิมพ์ธัญญา ฮ่องเสนาะ

วิทยากรชำนาญการ

นางสาวอุไร ธรรมเพชร

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวสุพรรณิศา พรหมบุตร

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางวรลักษณ์ อัครโกศล

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

ธันวาคม 2566

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อให้หน่วยรับงบประมาณได้มีกรอบวงเงินงบประมาณสำหรับใช้จ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งได้กำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายจำนวน 3,480,000 ล้านบาท (สามล้านสี่แสนแปดหมื่นล้านบาท) มีประมาณการรายได้สุทธิ จำนวน 2,787,000 ล้านบาท ซึ่งจะมีการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณจำนวน 693,000 ล้านบาท การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้จำนวน 3,185,000 ล้านบาท เป็นจำนวน 295,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.26 โดยวงเงินงบประมาณดังกล่าว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประกอบด้วยโครงสร้างงบประมาณ ดังนี้

1) **รายจ่ายประจำ** จำนวน 2,532,826.9 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 130,287.2 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.42 และคิดเป็นร้อยละ 72.78 ของวงเงินงบประมาณ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 75.43 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2) **รายจ่ายเพื่อค่าใช้จ่ายคงคลัง** จำนวน 118,361.1 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 118,361.1 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นการค่าใช้จ่ายคงคลังเพิ่มเติมจากวงเงินที่ใช้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็นกรณีมีเหตุเฉพาะ เนื่องจากการจัดทำประมาณล่าช้ากว่าการจัดทำประมาณรายจ่ายประจำปีในกรณีทั่วไป ซึ่งจำเป็นต้องค่าใช้จ่ายไว้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นการค่าใช้จ่ายคงคลังที่ได้จ่ายไปแล้วในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2566 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.40 ของวงเงินงบประมาณ

3) **รายจ่ายลงทุน** จำนวน 717,722.2 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 28,242.3 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.10 และคิดเป็นร้อยละ 20.62 ของวงเงินงบประมาณรวม เทียบกับสัดส่วนร้อยละ 21.65 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

4) **รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้** จำนวน 118,320.0 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 18,320.0 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.32 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.40 ของวงเงินงบประมาณ เทียบกับสัดส่วนร้อยละ 3.14 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้เป็นรายจ่ายลงทุน กรณีการกู้เพื่อการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ จำนวน 7,230.2 ล้านบาท)

ทั้งนี้ หากจำแนกตามกลุ่มงบประมาณรายจ่ายเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย

1) **งบประมาณรายจ่ายงบกลาง (11 รายการ)** วงเงิน 606,765.0 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 17.44 ของวงเงินงบประมาณ)

2) **งบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ** วงเงิน 1,150,144.0 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 33.05 ของวงเงินงบประมาณ)

3) **งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ** วงเงิน 214,601.7 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 6.17 ของวงเงินงบประมาณ)

4) **งบประมาณรายจ่ายบุคลากร** วงเงิน 785,957.6 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 22.58 ของวงเงินงบประมาณ)

5) **งบประมาณรายจ่ายสำหรับทุนหมุนเวียน** วงเงิน 257,790.5 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 7.41 ของวงเงินงบประมาณ)

6) งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ วงเงิน 346,380.1 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 9.95 ของวงเงินงบประมาณ)

7) งบประมาณรายจ่ายเพื่อใช้เงินคงคลัง วงเงิน 118,361.1 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 3.40 ของวงเงินงบประมาณ)

วงเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีก่อนไม่มาก ทั้งที่ประเทศไทยกำลังต้องการพัฒนาและฟื้นฟูเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ทั้งยังต้องเจอกับวิกฤตซ้อนวิกฤตจากสถานการณ์โลก ไม่ว่าจะเป็นสงครามรัสเซีย - ยูเครน และสงครามอิสราเอล - ฮามาส ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ทั้งความผันผวนของราคาน้ำมันและการส่งออกสินค้าของประเทศไทย ในขณะที่แผนการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลก็ไม่สามารถขยายการจัดเก็บให้เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อรอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ไม่สามารถขยายวงเงินงบประมาณรายจ่ายให้สูงขึ้นได้ และต้องจัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายแบบขาดดุลต่อเนื่อง

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2567 พบว่า ความคาดหวังจากการใช้เงินงบประมาณเพื่อการพัฒนาประเทศจากรายจ่ายเพื่อการลงทุนที่จะเป็นเม็ดเงินในการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ มีสัดส่วนต่องบประมาณที่น้อยกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งมีถึงร้อยละ 21.65 และมีจำนวนน้อยมาก เมื่อเทียบกับงบรายจ่ายประจำปีที่ยังสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะกับสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจและการแข่งขันของประเทศ รัฐควรมีรายจ่ายเพื่อการลงทุนจากวงเงินนอกงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น การลงทุนของภาครัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนเพื่อการพัฒนาการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ในส่วนของงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นมีลักษณะที่ไม่ทราบได้ว่าจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานรับงบประมาณใด และไม่ทราบว่าเงินงบประมาณนี้จะนำไปใช้จ่ายกับเรื่องใด อำนาจในการอนุมัติงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉิน จึงเป็นเรื่องการใช้จ่ายของฝ่ายบริหารเพื่อความคล่องตัวของการใช้เงินงบประมาณและรองรับกับความจำเป็นของการใช้เงินที่ไม่แน่นอนในอนาคต

งบประมาณรายจ่ายประจำปีส่วนใหญ่ยังคงเป็นรายจ่ายประจำปีที่มีสัดส่วนถึง 3 ใน 4 ของวงเงินงบประมาณแต่ละปี ในขณะที่รายจ่ายเพื่อการลงทุนมีสัดส่วนประมาณ 1 ใน 5 ของวงเงินงบประมาณแต่ละปี และเนื่องจากพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 กำหนดให้สัดส่วนของงบรายจ่าย ลงทุนต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี และต้องมากกว่าวงเงินในส่วนที่ขาดดุลงบประมาณ ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลที่มีสัดส่วนใกล้เคียงกับรายจ่ายประจำปี จึงจำเป็นต้องกู้เงินมาสมทบจัดทำเป็นงบประมาณแบบขาดดุล เพื่อให้รายจ่ายลงทุนมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามที่กฎหมายกำหนด ส่งผลให้รัฐต้องจัดทำงบประมาณแบบขาดดุลเรื่อยไป นอกจากนี้ การที่หน่วยรับงบประมาณมีจำนวนเงินนอกงบประมาณใช้จ่ายที่มากกว่าเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (3,480,000 ล้านบาท) ดังนั้น การใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณในภาพรวมของประเทศที่มีจำนวนมากนี้จะต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ เช่นเดียวกับการใช้จ่ายเงินตามงบประมาณรายจ่ายประจำปี

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1	
- หลักการและเหตุผลร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567 (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-1
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567 (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-2
- ความจำเป็นในการตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	1-6
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ	3-1
- เปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามกระทรวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และ 2567	3-1
- เงินนอกงบประมาณที่นำมาสมทบกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	3-2
- รายงานผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	3-3
- การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ จำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจและกระทรวง ปีงบประมาณ 2566 ถึง 2567	3-4
- ผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล เดือน ตุลาคม 2565 - ตุลาคม 2566	3-6
- ฐานะการคลังของรัฐบาลเดือนตุลาคม 2566	3-8
- สรุปสถานะหนี้สาธารณะ ณ สิ้นเดือนตุลาคม 2566	3-9
- ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง ณ เดือน ตุลาคม 2566	3-11
- ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง ณ เดือน กันยายน ถึง ตุลาคม 2566	3-12
- ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นปีงบประมาณ 2562 - 2566	3-13
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ	3-14

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เป็นจำนวนไม่เกิน 3,480,000,000,000 บาท และเพื่อขอใช้เงินคงคลัง เป็นจำนวน 118,361,130,500 บาท

เหตุผล

เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณได้มีกรอบวงเงินงบประมาณสำหรับใช้จ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สรุปลงสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

---

1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567”

(ร่างมาตรา 1)

2. วันที่มีผลใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2566 เป็นต้นไป (ร่างมาตรา 2)

3. ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ

ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 3)

4. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ให้ตั้งเป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 3,480,000,000,000 บาท จำแนกเป็นรายจ่ายตามที่ระบุต่อไป
ในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 4)

5. การส่งจ่ายเงินแผ่นดิน

ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจส่งจ่ายเงินแผ่นดิน ตามรายการและจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
หรือตามที่สำนักงบประมาณจะได้จัดสรร หรือตามที่จะได้มีการโอนเปลี่ยนแปลงตามกฎหมาย (ร่างมาตรา 5)

6. งบประมาณรายจ่ายงบกลาง

งบประมาณรายจ่ายงบกลาง ให้ตั้งเป็นจำนวน 606,765,000,000 บาท จำแนกดังนี้ (ร่างมาตรา 6)

(หน่วย : ล้านบาท)

ที่	รายงานงบกลาง	รวม
1.	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ	800,000,000 บาท
2.	ค่าใช้จ่ายชดใช้เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน	4,000,000,000 บาท
3.	ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	2,500,000,000 บาท
4.	ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ	76,000,000,000 บาท
5.	เงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง	800,000,000 บาท
6.	เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ	4,520,000,000 บาท
7.	เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ	329,430,000,000 บาท
8.	เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ	11,000,000,000 บาท
9.	เงินสมทบของลูกจ้างประจำ	440,000,000 บาท
10.	เงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ	78,775,000,000 บาท
11.	เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น	98,500,000,000 บาท

7. งบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ

งบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ ให้ตั้งเป็นจำนวน 1,150,143,984,800 บาท (ร่างมาตรา 7 - ร่างมาตรา 36)

(หน่วย : ล้านบาท)

ที่	หน่วยรับงบประมาณ	รวม
1.	สำนักนายกรัฐมนตรีและหน่วยงานในกำกับ	24,834,743,400 บาท
2.	กระทรวงกลาโหมและหน่วยงานในกำกับ	87,883,290,100 บาท
3.	กระทรวงการคลังและหน่วยงานในกำกับ	11,641,645,200 บาท
4.	กระทรวงการต่างประเทศ	5,063,050,800 บาท
5.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและหน่วยงานในกำกับ	3,013,471,900 บาท
6.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหน่วยงานในกำกับ	21,779,355,800 บาท
7.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมและหน่วยงานในกำกับ	46,448,299,100 บาท
8.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานในกำกับ	53,933,774,200 บาท
9.	กระทรวงคมนาคมและหน่วยงานในกำกับ	65,841,438,700 บาท

(หน่วย : ล้านบาท)

ที่	หน่วยรับงบประมาณ	รวม
10.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและหน่วยงานในกำกับ	5,419,138,300 บาท
11.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานในกำกับ	15,064,053,400 บาท
12.	กระทรวงพลังงาน	1,916,379,000 บาท
13.	กระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานในกำกับ	4,064,154,500 บาท
14.	กระทรวงมหาดไทย	291,535,042,000 บาท
15.	กระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานในกำกับ	13,325,833,500 บาท
16.	กระทรวงแรงงานและหน่วยงานในกำกับ	57,607,362,200 บาท
17.	กระทรวงวัฒนธรรมและหน่วยงานในกำกับ	4,346,749,500 บาท
18.	กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานในกำกับ	122,703,222,000 บาท
19.	กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานในกำกับ	48,982,586,700 บาท
20.	กระทรวงอุตสาหกรรม	2,183,648,000 บาท
21.	ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแลของนายกรัฐมนตรี	35,936,108,400 บาท
22.	จังหวัดและกลุ่มจังหวัด	23,075,964,200 บาท
23.	รัฐวิสาหกิจ	65,532,273,100 บาท
24.	หน่วยงานของรัฐสภา	2,938,336,900 บาท
25.	หน่วยงานของศาล	7,969,216,200 บาท
26.	หน่วยงานขององค์กรอิสระและองค์กรอัยการ	8,473,099,000 บาท
27.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	101,003,850,900 บาท
28.	หน่วยงานอื่นของรัฐ ประกอบด้วย - สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า - สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ	282,029,100 บาท
29.	สภาภาคชาติไทย	8,867,485,700 บาท
30.	ส่วนราชการในพระองค์	8,478,383,000 บาท

หมายเหตุ: รายละเอียดแผนงานย่อยสามารถดูได้จากร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

8. งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ

งบประมาณรายจ่ายสำหรับแผนงานบูรณาการให้ตั้งเป็นจำนวน 214,601,711,500 บาท (ร่างมาตรา 37)

9. งบประมาณรายจ่ายบุคลากร

งบประมาณรายจ่ายสำหรับแผนงานบุคลากรภาครัฐ ให้ตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ เป็นจำนวน 785,957,643,800 บาท (ร่างมาตรา 38)

10. งบประมาณรายจ่ายทุนหมุนเวียน

งบประมาณรายจ่ายสำหรับทุนหมุนเวียน ให้ตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ เป็นจำนวน 257,790,461,100 บาท (ร่างมาตรา 39)

11. งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ

งบประมาณรายจ่ายสำหรับแผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ ให้ตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ เป็นจำนวน 346,380,068,300 บาท (ร่างมาตรา 40)

12. งบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง

งบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง ให้ตั้งเป็นจำนวน 118,361,130,500 บาท (ร่างมาตรา 41)

ความจำเป็นในการตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

1. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย¹

งบประมาณรายจ่ายเป็นเครื่องมือในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล โดยหน่วยงานของรัฐต้องใช้งบประมาณในการปฏิบัติราชการตามภารกิจภายใต้การควบคุมของรัฐบาล ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และนโยบายสำคัญของรัฐบาล รวมทั้งรัฐบาลยังมีหน้าที่ต้องจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการของรัฐบาล ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์การอัยการ และหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่ได้อยู่ภายใต้กำกับของรัฐบาล รวมถึงสภาวิชาชีพ

โดยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณจะมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ และด้วยแผนการปฏิรูปประเทศได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2565 หน่วยงานของรัฐ ทั้งหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานร่วมดำเนินการสามารถดำเนินการประเด็นต่อเนื่องต่าง ๆ ผ่านกลไกของแผนระดับ 2 อื่นที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากทุกด้านของแผนการปฏิรูปประเทศมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนระดับ 2 อื่น ๆ ทั้งในส่วนของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

ทั้งนี้ การจัดทำงบประมาณแผ่นดินเป็นหน้าที่ของรัฐ หากไม่ดำเนินการจะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยรับงบประมาณ รวมถึงขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายของรัฐบาล เนื่องจากจะไม่สามารถนำเงินงบประมาณมาใช้จ่ายเพื่อดำเนินการได้

2. การรับฟังความคิดเห็น²

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องตามบทบัญญัติมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ตลอดจนได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว (รายละเอียดประเด็นการรับฟังความคิดเห็นและคำชี้แจงของสำนักงบประมาณสามารถดูได้จากรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นการจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567)

¹ สำนักงบประมาณ. (2566). รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

² สำนักงบประมาณ. (2566). รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นการจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

3. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย³

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เป็นกฎหมายที่รัฐบาลเสนอต่อรัฐสภาเพื่อขออนุญาตใช้จ่ายเงินแผ่นดิน จึงไม่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระต่อประชาชน

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้จัดทำขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นกรอบการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ มุ่งเน้นดำเนินการตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล ทั้งระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว โดยดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี แผนปฏิบัติการของกระทรวง รวมทั้งการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและภารกิจของหน่วยรับงบประมาณ ความต้องการในพื้นที่ และแผนพัฒนาพื้นที่ตามความต้องการของประชาชน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ และผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการภาครัฐ และให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนหน่วยรับงบประมาณภายใต้หลักธรรมาภิบาล สุจริต โปร่งใส เป็นธรรม รวมทั้งการดำเนินการเพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศในทุกมิติ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และประสิทธิภาพของภาครัฐ เพื่อให้การขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ภายใต้สถานการณ์ด้านการคลัง เศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน รวมทั้งพิจารณาความครอบคลุมทุกแหล่งเงิน ศักยภาพของหน่วยงาน เพื่อให้จัดสรรงบประมาณได้อย่างสมเหตุสมผล มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

การบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีกลุ่มเป้าหมายที่ครอบคลุมประชากรทั้งประเทศทุกภาคส่วน การจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการทางด้านเศรษฐกิจ อาทิ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม รวมถึงการพัฒนา ระบบนิเวศอุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต ภาคการท่องเที่ยว การพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งด้านคมนาคม ระบบโลจิสติกส์ พลังงาน และดิจิทัล การสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการอัจฉริยะ การเข้าถึงบริการทางการเงินและโอกาสการเข้าถึงตลาด สร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม จะช่วยให้กลุ่มเป้าหมาย เช่น เกษตรกร ประชาชนในชุมชน และท้องถิ่น แรงงาน ผู้ประกอบการธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม ฯลฯ มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน สอดคล้อง และเพียงพอต่อปัจจัยด้านการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี เติบโตไปพร้อมกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ

³ สำนักงบประมาณ. (2566). รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

นอกจากนี้ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการบริการประชาชน นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ จะส่งผลให้ระบบการบริหารภาครัฐสมัยใหม่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับภารกิจ มีสมรรถนะสูง และทันสมัย ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการของภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อให้การขับเคลื่อนเป้าหมายของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลกระทบต่อสังคม

การบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ อาทิ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเรียน วัยรุ่น วัยแรงงาน ผู้สูงอายุ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สร้างความรู้ด้านสุขภาวะ และการป้องกันควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตที่ดี พัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัย กระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ พัฒนาและสร้างระบบรับมือต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ตลอดจนการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ รวมถึงมีมาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม นำไปสู่การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติของประชากรทุกช่วงวัย และทุกกลุ่ม

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

การบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ การสร้างความเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สารเคมีในภาคเกษตร รวมถึงการยกระดับกระบวนการกำกับดูแลเพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ สร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง และภาคการเกษตร ภาคการผลิตประชาชนทั้งในเขตเมืองและพื้นที่ชนบท มีความมั่นคงด้านน้ำ ทั้งการอุปโภคและบริโภค รวมถึงเพียงพอต่อการพัฒนาภาคเกษตร อุตสาหกรรม และพลังงานอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์

เศรษฐกิจไทยในปี 2567 มีแนวโน้มที่จะขยายตัวร้อยละ 2.7 - 3.7 โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการขยายตัวในเกณฑ์ดีของอุปสงค์ภายในประเทศ การฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยว และการกลับมาขยายตัวของการส่งออกสินค้าตามแนวโน้มการปรับตัวดีขึ้นของปริมาณการค้าโลก อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยยังมีความเสี่ยงจากการชะลอตัวรุนแรงของเศรษฐกิจโลกในภาพรวมที่อาจส่งผลให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวต่ำกว่าที่คาดการณ์ ความผันผวนของสภาพภูมิอากาศ และความเชื่อมั่นของนักลงทุนและสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่อาจส่งผลกระทบต่อภาคการเงินการคลังและภาคเศรษฐกิจจริง สำหรับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในปี 2567 คาดว่าอัตราเงินเฟ้อจะอยู่ที่ร้อยละ 1.7 - 2.7¹

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้มุ่งเน้นการดำเนินการตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล ทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี แผนปฏิบัติราชการของกระทรวง รวมทั้งการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและภารกิจของหน่วยรับงบประมาณ ความต้องการในพื้นที่และแผนพัฒนาพื้นที่ตามความต้องการของประชาชน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณและผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการภาครัฐ และให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนหน่วยรับงบประมาณภายใต้หลักธรรมาภิบาล สุจริต โปร่งใส เป็นธรรม รวมทั้งการดำเนินการเพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศในทุกมิติ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และประสิทธิภาพของภาครัฐ เพื่อให้การขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ และยั่งยืนและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ภายใต้สถานการณ์ด้านการคลัง เศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน รวมทั้งพิจารณาความครอบคลุมทุกแหล่งเงิน ศักยภาพของหน่วยงาน เพื่อให้จัดสรรงบประมาณได้อย่างสมเหตุสมผล มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยได้ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีอย่างครบถ้วน

---

¹ สำนักงบประมาณ. (2567). *บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

ประมาณการรายได้รัฐบาล

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คาดว่ารัฐบาลจะจัดเก็บรายได้รวมจำนวน 3,337,400 ล้านบาท เมื่อหักการคืนภาษีของกรมสรรพากร อากรถยนต์กรมศุลกากร การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด การกักเงินเพื่อชดเชยภาษีสำหรับสินค้าส่งออก และการจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม คงเหลือรายได้สุทธิ จำนวน 2,787,000 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการรายได้สุทธิ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามเอกสารงบประมาณที่กำหนดไว้ จำนวน 2,490,000 ล้านบาท เป็นจำนวน 297,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.93

จากสมมติฐานทางเศรษฐกิจและประมาณการรายได้รัฐบาลดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้การจัดการรายจ่ายภาครัฐสามารถขับเคลื่อนภารกิจตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล ได้ตามเป้าหมาย สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินภารกิจของหน่วยงานตามกฎหมาย จึงได้กำหนดนโยบายงบประมาณขาดดุล สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 693,000 ล้านบาท ทำให้มีวงเงินงบประมาณรายจ่ายจำนวน 3,480,000 ล้านบาท (สามล้านสี่แสนแปดหมื่นล้านบาท) เพิ่มขึ้นจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ 3,185,000 ล้านบาท เป็นจำนวน 295,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.26 โดยมีสาระสำคัญของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 3,480,000 ล้านบาท ดังนี้

โครงสร้างงบประมาณรายจ่าย

การจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 วงเงินงบประมาณจำนวน 3,480,000 ล้านบาท โดยมีโครงสร้างงบประมาณ ดังนี้

1) **รายจ่ายประจำ** จำนวน 2,532,826.9 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 130,287.2 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.42 และคิดเป็นร้อยละ 72.78 ของวงเงินงบประมาณ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 75.43 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2) **รายจ่ายเพื่อค่าใช้จ่ายคงคลัง** จำนวน 118,361.1 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 118,361.1 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นการชดใช้เงินคงคลังเพิ่มเติมจากวงเงินที่ใช้ไปในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็นกรณีมีเหตุเฉพาะ เนื่องจากการจัดทำงบประมาณล่าช้ากว่าการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีในกรณีทั่วไป ซึ่งจำเป็นต้องชดใช้ไว้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นการชดใช้เงินคงคลังที่ได้จ่ายไปแล้วในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2566 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.40 ของวงเงินงบประมาณ

3) **รายจ่ายลงทุน** จำนวน 717,722.2 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 28,242.3 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.10 และคิดเป็นร้อยละ 20.62 ของวงเงินงบประมาณรวม เทียบกับสัดส่วนร้อยละ 21.65 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

4) **รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้** จำนวน 118,320.0 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 18,320.0 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.32 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.40 ของวงเงินงบประมาณ

เทียบกับสัดส่วนร้อยละ 3.14 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้เป็นรายจ่ายลงทุน กรณีการกู้เพื่อการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ จำนวน 7,230.2 ล้านบาท)

รายได้สุทธิ จำนวน 2,787,000.0 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 297,000.0 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.93

งบประมาณขาดดุล จำนวน 693,000 ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 2,000 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 0.29 และคิดเป็นร้อยละ 3.63 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 3.83

ทั้งนี้ วงเงินงบประมาณรายจ่าย จำนวน 3,480,000 ล้านบาท ดังกล่าวเท่ากับกรอบวงเงินตามแผนการคลังระยะปานกลาง (ปีงบประมาณ 2567-2570) ฉบับที่ทบพวท. ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2566 สำหรับงบประมาณรายจ่ายลงทุนและงบประมาณรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ มีสัดส่วนอยู่ภายในกรอบที่กำหนดตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำแนกตามกลุ่มงบประมาณ ประกอบด้วย

1) งบประมาณรายจ่ายงบกลาง (11 รายการ) วงเงิน 606,765.0 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 17.44 ของวงเงินงบประมาณ) ได้แก่

- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ วงเงิน 800 ล้านบาท (ไม่เปลี่ยนแปลง)
- ค่าใช้จ่ายชดใช้เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน วงเงิน 4,000 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 2,000 ล้านบาท)
- ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ วงเงิน 2,500 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 200 ล้านบาท)
- ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ วงเงิน 76,000 ล้านบาท (ไม่เปลี่ยนแปลง)
- เงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง วงเงิน 800 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 300 ล้านบาท)
- เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ วงเงิน 4,520 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 320 ล้านบาท)
- เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ วงเงิน 329,430 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 6,640 ล้านบาท)
- เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ วงเงิน 11,000 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 1,000 ล้านบาท)
- เงินสมทบของลูกจ้างประจำ วงเงิน 440 ล้านบาท (ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 60 ล้านบาท)

- เงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ วงเงิน 78,775.0 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 2,795 ล้านบาท)

- เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น วงเงิน 98,500 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 6,100 ล้านบาท)

อนึ่ง ค่าใช้จ่ายในการบรรเทา แก้ไขปัญหา และเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้ตั้งวงเงินไว้ 3,000 ล้านบาท แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ไม่ได้มีการตั้งไว้

2) งบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ วงเงิน 1,150,144.0 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 33.05 ของวงเงินงบประมาณ)

3) งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ วงเงิน 214,601.7 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 6.17 ของวงเงินงบประมาณ) ได้แก่

- ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ วงเงิน 6,658.4 ล้านบาท
- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก วงเงิน 8,089.0 ล้านบาท
- ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ วงเงิน 754.0 ล้านบาท
- เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย วงเงิน 820.1 ล้านบาท
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 56,255.4 ล้านบาท
- ป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด วงเงิน 4,357.4 ล้านบาท
- พัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ วงเงิน 123,447.1 ล้านบาท
- พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต วงเงิน 3,806.6 ล้านบาท
- รัฐบาลดิจิทัล วงเงิน 3,029.6 ล้านบาท
- สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว วงเงิน 7,384.1 ล้านบาท

4) งบประมาณรายจ่ายบุคลากร วงเงิน 785,957.6 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 22.58 ของวงเงินงบประมาณ)

5) งบประมาณรายจ่ายสำหรับทุนหมุนเวียน วงเงิน 257,790.5 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 7.41 ของวงเงินงบประมาณ)

6) งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ วงเงิน 346,380.1 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 9.95 ของวงเงินงบประมาณ)

7) งบประมาณรายจ่ายเพื่อใช้เงินคงคลัง วงเงิน 118,361.1 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 3.40 ของวงเงินงบประมาณ)

เมื่อพิจารณารายละเอียดการจัดสรรงบประมาณประจำปี 2567 พบว่า งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ประกอบด้วยงบกลางในส่วนของรายการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ รายการเงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ รายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ รายการเงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ

รายการเงินสมทบของลูกจ้างประจำ และงบบุคลากรภาครัฐตามหมวดที่ 6 มีวงเงินรวมทั้งสิ้น 1,207,347.6 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 34.7 ของงบประมาณประจำปี 2567 ซึ่งงบประมาณที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ ในปี 2566 จำนวน 1,181,672.0 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 25,675.6 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.18 ของงบประมาณประจำปี 2566 โดยมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ และงบประมาณรายจ่ายเพื่อใช้เงินคงคลัง พบว่ามีวงเงินรวมกันทั้งสิ้น 464,741.2 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.35 ของงบประมาณประจำปี 2567

นอกจากนี้ ในส่วนการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายสำหรับทุนหมุนเวียนฯ พบว่า มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับ “กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” วงเงิน 50,015.3 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากงบประมาณประจำปี 2566 จำนวน 14,500.7 ล้านบาท) และมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับ “กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ” วงเงิน 152,738.0 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากงบประมาณประจำปี 2566 จำนวน 10,440.1 ล้านบาท)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา 10 กระทรวง ที่ได้รับงบประมาณสูงสุด พบว่า

อันดับ 1 ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย 353,127 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณก่อน 27,800 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.57

อันดับ 2 กระทรวงศึกษาธิการ 328,384 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1,010 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.31

อันดับ 3 กระทรวงการคลัง 327,155 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 42,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.73

อันดับ 4 กระทรวงกลาโหม 198,320 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3,821 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.96

อันดับ 5 กระทรวงคมนาคม 183,635 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3,322 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.84

อันดับ 6 กระทรวงสาธารณสุข 165,726 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 13,400 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.84

อันดับ 7 กระทรวงอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 127,546 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2,990 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.74

อันดับ 8 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 118,596 ล้านบาท ลดลง 9,537 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 7.44

อันดับ 9 กระทรวงแรงงาน 61,658 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 7,332 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.5

อันดับ 10 สำนักนายกรัฐมนตรี 34,753 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2,567 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.98

อนึ่ง จะสังเกตได้ว่ากระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แม้จะได้รับงบประมาณเพียง 8,827.8 ล้านบาท แต่เมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566 พบว่าเพิ่มขึ้นถึง 2,041 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.08 ซึ่งถือว่าเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด²

² "มหาดไทย" นำโด่งรับงบ 67 อันดับหนึ่ง "ดีอีเอส" มาแรงเพิ่มจากปีก่อน 30.8%. (23 พ.ย. 2566). [ไทยรัฐออนไลน์](https://www.thairath.co.th/money/economics/thailand_econ/2742760). สืบค้น 25 ธันวาคม 2566 จาก https://www.thairath.co.th/money/economics/thailand_econ/2742760

วิเคราะห์ภาพรวมในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2567

วงเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีก่อนไม่มากทั้งที่ประเทศไทยกำลังต้องการพัฒนาและฟื้นฟูเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ทั้งยังต้องเจอกับวิกฤตซ้อนวิกฤตจากสถานการณ์โลกที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศ ในขณะที่แผนการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลก็ไม่สามารถขยายการจัดเก็บให้เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อกรอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ไม่สามารถขยายวงเงินงบประมาณรายจ่ายให้สูงขึ้นได้ และต้องจัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายแบบขาดดุลต่อเนื่อง เมื่อศึกษาในรายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2567 พบว่า

1) รายจ่ายเพื่อการลงทุน ความคาดหวังจากการใช้เงินงบประมาณเพื่อการพัฒนาประเทศจากรายจ่ายเพื่อการลงทุนที่จะเป็นเม็ดเงินในการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ พบว่ารายจ่ายลงทุนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีรายจ่ายลงทุน จำนวน 717,722.2 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.62 ของวงเงินงบประมาณทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 28,242.3 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.10 และมีสัดส่วนต่อบุคลากรที่น้อยกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งมีถึงร้อยละ 21.65 และมีจำนวนน้อยมาก เมื่อเทียบกับงบรายจ่ายประจำที่ยังสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และการแข่งขันของประเทศ รัฐควรมีรายจ่ายเพื่อการลงทุนจากวงเงินนอกงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น การลงทุนของภาครัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนเพื่อการพัฒนาการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เช่น การลงทุนในโครงการสร้างโรงผลิตหรือระบบเชื่อมโยงโครงข่ายเพื่อจ่ายกระแสไฟฟ้า การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานระบบถนน ระบบราง ระบบการขนส่งมวลชน (รถเมย์, รถไฟฟ้า) โครงการก่อสร้างทางด่วน การลงทุนในโครงการท่อส่งก๊าซ เป็นต้น ทั้งที่เป็นโครงการขนาดใหญ่และโครงการย่อยขนาดเล็ก ล้วนแต่เป็นการจ่ายเงินเพื่อให้เกิดผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ทั้งนี้ กรอบวงเงินลงทุนของภาครัฐวิสาหกิจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีวงเงินดำเนินการ³ จำนวน 1,380,624 ล้านบาท และวงเงินเบิกจ่ายลงทุน จำนวน 258,985 ล้านบาท ประกอบด้วย (1) กรอบการลงทุนสำหรับงานตามภารกิจปกติ และโครงการต่อเนื่อง วงเงินดำเนินการ จำนวน 1,180,624 ล้านบาท และวงเงินเบิกจ่ายลงทุน จำนวน 208,985 ล้านบาท และ (2) กรอบการลงทุนสำหรับการเพิ่มเติมระหว่างปี วงเงินดำเนินการ จำนวน 200,000 ล้านบาท และวงเงินเบิกจ่ายลงทุน จำนวน 50,000 ล้านบาท

2) รายจ่ายงบกลาง งบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจัดสรรให้แก่หน่วยรับงบประมาณใช้จ่าย โดยแยกต่างหากจากงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณที่ตั้งขึ้นโดยตรง ซึ่งสามารถใช้จ่ายตามรายการต่าง ๆ ตามมติของคณะรัฐมนตรี สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีงบกลางทั้งหมด 606,765 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.44 ของวงเงินงบประมาณทั้งหมด เป็นงบกลางที่ใช้กับบุคลากรภาครัฐจำนวน 500,165 ล้านบาท และเป็นงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น 98,500 ล้านบาท สำหรับงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นมีลักษณะที่ไม่ทราบได้ว่าจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานรับงบประมาณใด และไม่ทราบว่าเงินงบประมาณนี้จะนำไปใช้จ่ายกับเรื่องใด

³ รัฐบาลไทย. (26 กันยายน 2566). **ข่าวคณะโฆษก**. สืบค้น 27 ธันวาคม 2566 จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/72630>

อำนาจในการอนุมัติงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉิน จึงเป็นเรื่องการใช้จ่ายของฝ่ายบริหาร เพื่อความคล่องตัวของการใช้เงินงบประมาณและรองรับกับความจำเป็นของการใช้เงินที่ไม่แน่นอนในอนาคต ที่ผ่านมางบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการเพื่อการแก้ไข ป้องกัน บรรเทาความเสียหายจากสถานการณ์ต่าง ๆ และการดำเนินการตามนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล เช่น การช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ผ่านกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานราก และสังคม และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจต่าง ๆ ซึ่งงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นที่ตั้งไว้ในแต่ละปี ถ้ามีการเบิกจ่ายที่สูงจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาเร่งด่วน ของประเทศได้ทันกับสถานการณ์ หากตั้งงบประมาณรายจ่ายงบกลางในรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉิน หรือจำเป็นไว้มากเกินไปและมีอัตราการเบิกจ่ายที่ต่ำ่อมเสียโอกาสในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่ หน่วยรับงบประมาณอื่นที่มีโครงการและมีค่าใช้จ่ายที่ชัดเจนแน่นอนอยู่แล้ว

3) งบรายจ่ายประจำ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 2,532,826.9 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 72.8 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 130,287.2 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.4 และในการจัดทำงบประมาณพบว่าวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2567 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 28 จากปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 (2,001,368 ล้านบาท) โดยงบประมาณรายจ่ายประจำปีส่วนใหญ่ยังคงเป็นรายจ่ายประจำที่มีสัดส่วนถึง 3 ใน 4 ของวงเงินงบประมาณ แต่ละปี ในขณะที่รายจ่ายเพื่อการลงทุนมีสัดส่วนประมาณ 1 ใน 5 ของวงเงินงบประมาณแต่ละปี และเนื่องจาก พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 กำหนดให้สัดส่วนของงบรายจ่ายลงทุนต้องมีจำนวน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี และต้องมากกว่าวงเงินในส่วนที่ขาดดุลงบประมาณ (งบรายจ่ายลงทุน จำนวน 717,722.2 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.62 ของวงเงินงบประมาณ) ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลที่มีสัดส่วนใกล้เคียงกับรายจ่ายประจำ เช่น งบประมาณ รายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2567 มีรายจ่ายประจำ จำนวน 2,532,826.9 ล้านบาท มีประมาณการจัดเก็บรายได้สุทธิ ของรัฐบาล จำนวน 2,787,000 ล้านบาท ซึ่งพบว่าประมาณการจัดเก็บรายได้สุทธิที่จะจัดเก็บได้มีมากกว่า รายจ่ายประจำ จำนวน 254,173.1 ล้านบาท (2,787,000 ล้านบาทหักออกด้วย 2,532,826.9 ล้านบาท) จึงจำเป็นต้องกู้เงินมาสมทบจัดทำเป็นงบประมาณแบบขาดดุลเพื่อให้รายจ่ายลงทุนมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามที่กฎหมายกำหนด ส่งผลให้รัฐต้องจัดทำงบประมาณแบบขาดดุล ทราบใดที่รัฐยังจัดเก็บรายได้ที่ใกล้เคียงกับรายจ่ายประจำของแต่ละปีจะต้องจัดทำงบประมาณรายจ่ายแบบขาดดุล งบประมาณติดต่อกันอีกหลาย ๆ ปี จะทำให้หนี้สาธารณะสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด และมีสัดส่วนหนี้สาธารณะ ต่อ GDP ที่สูงขึ้น มีความเสี่ยงต่อสถานะทางการเงินการคลังของรัฐที่จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นทางการคลัง ของประเทศ

4) เงินนอกงบประมาณ จากรายงานเกี่ยวกับสถานะเงินนอกงบประมาณและแผนการใช้จ่าย เงินนอกงบประมาณ ปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนเงินนอกงบประมาณทั้งสิ้น 5,855,477 ล้านบาท และมีการนำ เงินนอกงบประมาณที่นำมาสมทบกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพียงจำนวน 46,227 ล้านบาท และเมื่อหักการใช้จ่ายอื่น ๆ ของเงินนอกงบประมาณ จำนวน 2,067,412 ล้านบาท คงเหลือ

เงินนอกงบประมาณที่จะใช้จ่ายตามแผนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ ปี พ.ศ. 2567 จำนวน 3,741,838 ล้านบาท ซึ่งหน่วยรับงบประมาณมีจำนวนเงินนอกงบประมาณใช้จ่ายที่มากกว่าเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (3,480,000 ล้านบาท) ดังนั้น การใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณในภาพรวมของประเทศที่มีจำนวนมากนี้จะต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ เช่นเดียวกับการใช้จ่ายเงินในงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ข้อสังเกต

การจัดทำงบประมาณของรัฐบาลควรคำนึงถึงมาตรการด้านการรักษาวินัยในการบริหารหนี้สาธารณะ และจะต้องยึดหลักความระมัดระวังสูงสุด (Conservative) ในการบริหารหนี้สาธารณะ รวมทั้งดำเนินการทางการคลังอย่างรอบคอบ รัดกุม และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 จากประเด็นปัญหาด้านรายจ่ายของรัฐบาลและการหาแนวทางในการกำหนดงบประมาณที่เหมาะสม ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้มีข้อเสนอแนะทางในการรักษาวินัยทางการคลังด้านการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี⁴ โดยสรุปดังนี้

1. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีควรพิจารณาให้สอดคล้องกับการประมาณการรายได้ของรัฐบาล โดยยึดถือกรอบความยั่งยืนทางการคลังอย่างแท้จริง เนื่องจากกรอบความยั่งยืนทางการคลังถือว่าเป็นกฎเกณฑ์ทางการคลังที่รัฐบาลได้ประกาศให้สาธารณชนทราบโดยทั่วไปซึ่งจะต้องปฏิบัติตาม หากไม่สามารถปฏิบัติก็จะต้องชี้แจงเหตุผลให้ชัดเจน และให้แจ้งกำหนดเวลาว่าจะสามารถปฏิบัติตามเป้าหมายได้ภายในกำหนดระยะเวลาใด

2. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีควรพิจารณาให้สอดคล้องกับสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยยึดถือหลักการกำหนดนโยบายการคลังที่ดีต่อด้านวัฏจักรเศรษฐกิจ (Counter cyclical Policy) ซึ่งหมายความว่าหากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว รัฐบาลควรจัดตั้งงบประมาณแบบขาดดุลเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ และหากเศรษฐกิจเสี่ยงต่อภาวะเงินเฟ้อก็จะต้องจัดตั้งงบประมาณแบบเกินดุล อย่างไรก็ตาม มีแนวทางการปฏิบัติที่ดี คือ รัฐบาลควรจัดตั้งงบประมาณสมดุล และต้องหลีกเลี่ยงการจัดตั้งงบประมาณขาดดุลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน ทั้งนี้ ไม่ได้หมายความว่ารัฐบาลไม่สามารถจัดตั้งงบประมาณแบบขาดดุลได้ แต่ควรพิจารณาจัดตั้งงบประมาณในรูปแบบที่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น นอกจากนี้ ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้ได้สัดส่วนสอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจภายใต้ 3 หลักการ ได้แก่ การรักษาเสถียรภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และการสร้างความเป็นธรรมในสังคม

3. การตั้งงบกลาง ควรมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเงินทุนสำรองกรณีฉุกเฉิน จำเป็น หรือเร่งด่วน โดยกำหนดสัดส่วนของงบกลางต่อวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีไว้ในอัตราที่ไม่ควรเกินกว่ามาตรฐานสากล (ร้อยละ 3 - 5 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี) ทั้งนี้ ในการใช้จ่ายงบประมาณควรดำเนินการอย่างเข้มงวด โปร่งใส และตรวจสอบได้ สำหรับรายการที่เกี่ยวกับเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ เงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการรักษา

⁴ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2551). การศึกษาวินัยทางการคลังของประเทศไทย (อดีตสู่ปัจจุบัน) และแนวทางในการเสริมสร้างวินัยทางการคลังตามหลักสากล. สืบค้น 25 ธันวาคม 2566 จาก <https://www.fpo.go.th/eresearch/getattachment/115a84b1-e000-415b-bb3b-1831b8093bad/12992.aspx>

พยาบาลของข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ ควรแยกจากงบกลางไปตั้งจ่ายภายใต้ความรับผิดชอบของกรมบัญชีกลาง นอกจากนี้ โดยทั่วไปการตั้งงบกลางจะเป็นการตั้งงบประมาณสำรองรายจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วน หรือเป็นงบประมาณที่ไม่สามารถจัดสรรให้กระทรวงใดกระทรวงหนึ่งเป็นการเฉพาะ

4. การจำกัดอัตราเติบโตของวงเงินรายจ่ายประจำปีเนื่องจากว่าในทุกรัฐบาลมีแนวโน้มที่จะจัดทำงบประมาณแบบขาดดุลอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อเป็นการควบคุมการตั้งงบประมาณขาดดุลในจำนวนที่สูงและยาวนานเกินไป ควรที่จะจำกัดอัตราการเติบโตของวงเงินงบประมาณรายจ่าย เช่น ไม่ให้สูงเกินกว่าอัตราการขยายตัวของอัตราเงินเฟ้อ อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์ในขณะนี้ที่รัฐบาลมีแนวโน้มจัดตั้งงบประมาณขาดดุลอย่างต่อเนื่อง จึงเสนอให้มีการจำกัดอัตราการขยายตัวของวงเงินงบประมาณให้ไม่เกินร้อยละ 5 ต่อปี เพื่อให้สามารถจัดตั้งงบประมาณแบบสมดุลได้โดยเร็ว

5. การรักษ้อัตราส่วนของงบลงทุนต่องบประมาณที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 เนื่องจากที่ผ่านมารัฐบาลได้มุ่งเน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจซึ่งเป็นนโยบายในระยะสั้น อย่างไรก็ตาม รัฐบาลควรมุ่งเน้นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่เพื่อรองรับกับการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาวด้วย และให้รัฐบาลสามารถกู้เงินได้ในกรณีที่น่ามาใช้จ่ายในการลงทุน (Capital Expenditure) เท่านั้น ไม่ควรที่จะกู้เงินมาใช้เป็นรายจ่ายประจำ (Current Expenditure)

6. หน่วยรับงบประมาณควรมีการตรวจสอบความเหมาะสมและความพร้อมของรายการที่เสนอขอรับจัดสรรงบประมาณ เช่น หน่วยรับงบประมาณไม่ได้ตรวจสอบพื้นที่ว่าเป็นที่ดินที่จะไปดำเนินการจะเวนคืนได้หรือไม่ หรือโครงการที่จะไปดำเนินการนั้นอยู่ในพื้นที่ซึ่งจะต้องทำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) ถ้าไม่สามารถดำเนินการในส่วนนี้ได้ ทำให้เมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้ว ไม่สามารถดำเนินโครงการได้ตามเป้าหมายที่ของงบประมาณ

ทั้งนี้ ในกระบวนการจัดทำงบประมาณนั้นจะต้องปรับปรุงมาตรการด้านการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลควบคู่กันไป โดยกระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิรูปการจัดเก็บรายได้ทั้งระบบเพื่อให้มีการจัดหาแหล่งรายได้ใหม่ขยายฐานภาษีให้ครอบคลุมทั้งระบบ อีกทั้งจะต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ทั้งรายได้จากภาษีและรายได้จากทรัพย์สิน โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ผลักดันการบังคับใช้กฎหมายที่อยู่อย่างเคร่งครัด และเนื่องจากภายหลังการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จะเหลือเวลาเพียง 5 เดือน ดังนั้น หน่วยรับงบประมาณทั้งหมดต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการเบิกจ่ายงบประมาณให้ทันกับเวลาของปีงบประมาณนี้

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

เปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามกระทรวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และ 2567
(เรียงลำดับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากจำนวนมากไปหาน้อย)

(หน่วย : ล้านบาท)

กระทรวง	ปีงบประมาณ				ปีงบประมาณ 2567 เทียบกับ ปีงบประมาณ 2566	
	2566		2567		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน		
1. งบกลาง	590,470.0	18.5	606,765.0	17.4	16,295.0	2.8
2. กระทรวงมหาดไทย	325,245.9	10.2	353,127.5	10.1	27,881.6	8.6
3. กระทรวงศึกษาธิการ	327,374.7	10.2	328,384.7	9.4	1,010.0	0.3
4. กระทรวงการคลัง	285,154.7	9.0	327,155.1	9.4	42,000.4	14.7
5. ทุนหมุนเวียน	206,819.4	6.5	257,790.5	7.4	50,971.1	24.6
6. กระทรวงกลาโหม	194,498.7	6.1	198,320.4	5.7	3,821.7	2.0
7. กระทรวงคมนาคม	180,312.9	5.7	183,635.0	5.3	3,322.1	1.8
8. กระทรวงสาธารณสุข	152,263.9	4.9	165,726.2	4.8	13,462.3	8.8
9. รัฐวิสาหกิจ	162,919.3	5.1	143,745.8	4.1	- 19,173.5	- 11.8
10. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	124,555.9	3.9	127,546.6	3.7	2,990.7	2.4
11. ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแลของนายกรัฐมนตรี	124,797.3	3.9	127,536.2	3.7	2,738.9	2.2
12. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	128,133.5	4.0	118,596.1	3.4	- 9,537.4	- 7.4
13. รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง	-	-	118,361.1	3.4	118,361.1	100.0
14. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	86,457.1	2.5	101,306.3	2.9	14,849.2	17.2
15. กระทรวงแรงงาน	54,325.9	1.7	61,658.3	1.8	7,332.4	13.5
16. สำนักนายกรัฐมนตรี	32,186.3	1.0	34,753.5	1.0	2,567.2	8.0
17. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	30,453.9	1.0	33,231.0	1.0	2,777.1	9.1
18. กระทรวงยุติธรรม	24,603.1	0.8	25,987.6	0.7	1,384.5	5.6
19. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	24,616.9	0.8	25,327.9	0.7	711.0	2.9
20. หน่วยงานของศาล	23,151.3	0.7	24,930.1	0.7	1,778.8	7.7
21. จังหวัดและกลุ่มจังหวัด	21,500.6	0.7	23,076.0	0.7	1,575.4	7.3
22. หน่วยงานขององค์กรอิสระและองค์กรอัยการ	19,497.0	0.6	22,915.7	0.7	3,418.7	17.5
23. กระทรวงการต่างประเทศ	7,556.5	0.2	9,009.8	0.3	1,453.3	19.2
24. สภาอากาศไทย	8,854.0	0.3	8,867.5	0.3	13.5	0.2
25. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	6,786.2	0.2	8,827.8	0.3	2,041.6	30.1
26. ส่วนราชการในพระองค์	8,611.7	0.3	8,478.4	0.2	- 133.3	- 1.5
27. หน่วยงานของรัฐสภา	7,730.1	0.2	7,515.3	0.2	- 214.8	- 2.8
28. กระทรวงวัฒนธรรม	6,735.1	0.2	7,016.7	0.2	281.6	4.2
29. กระทรวงพาณิชย์	6,443.3	0.2	6,822.0	0.2	378.7	5.9
30. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	5,295.5	0.2	5,591.3	0.2	295.8	5.6
31. กระทรวงอุตสาหกรรม	4,471.9	0.1	4,559.7	0.1	87.8	2.0
32. กระทรวงพลังงาน	2,700.0	0.1	2,834.6	0.1	134.6	5.0
33. หน่วยงานอื่นของรัฐ	477.4	0.0	600.3	0.0	122.9	25.7
รวมทั้งสิ้น	3,185,000.0	100.0	3,480,000.0	100.0	295,000.0	9.3

หมายเหตุ: ข้อมูลจากเอกสารงบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดย สำนักงบประมาณ
สำนักนายกรัฐมนตรี

เงินนอกงบประมาณที่นำมาสมทบกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สรุปภาพรวมของหน่วยงานรับงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

หน่วย : ล้านบาท (ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)

กระทรวง	เงินงบประมาณ	เงินนอกงบประมาณ	รวมทั้งสิ้น
งบกลาง	606,765.0000	-	606,765.0000
สำนักนายกรัฐมนตรี	34,753.4801	105.6464	34,859.1265
กระทรวงกลาโหม	198,320.4431	660.2000	198,980.6431
กระทรวงการคลัง	327,155.1440	8,099.0153	335,254.1593
กระทรวงการต่างประเทศ	9,009.8191	3,600.0000	12,609.8191
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	5,591.2532	15.6343	5,606.8875
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	25,327.9195	-	25,327.9195
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	127,546.6254	3,555.6079	131,102.2333
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	118,596.0687	357.0978	118,953.1665
กระทรวงคมนาคม	183,635.0399	554.9561	184,189.9960
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	8,827.7941	-	8,827.7941
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	33,230.9659	450.7820	33,681.7479
กระทรวงพลังงาน	2,834.5504	-	2,834.5504
กระทรวงพาณิชย์	6,822.0252	93.6097	6,915.6349
กระทรวงมหาดไทย	353,127.4856	47.1102	353,174.5958
กระทรวงยุติธรรม	25,987.6346	-	25,987.6346
กระทรวงแรงงาน	61,658.3014	-	61,658.3014
กระทรวงวัฒนธรรม	7,016.6601	-	7,016.6601
กระทรวงศึกษาธิการ	328,384.6581	915.4077	329,300.0658
กระทรวงสาธารณสุข	165,726.2418	382.9406	166,109.1824
กระทรวงอุตสาหกรรม	4,559.7428	-	4,559.7428
ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแลของนายกรัฐมนตรี	127,536.2284	-	127,536.2284
จังหวัดและกลุ่มจังหวัด	23,075.9642	-	23,075.9642
รัฐวิสาหกิจ	143,745.7515	6,716.5344	150,462.2859
หน่วยงานของรัฐสภา	7,515.2984	-	7,515.2984
หน่วยงานของศาล	24,930.0921	-	24,930.0921
หน่วยงานขององค์กรอิสระและองค์กรอัยการ	22,915.7055	-	22,915.7055
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	101,306.3164	2,055.6866	103,362.0030
หน่วยงานอื่นของรัฐ	600.3302	-	600.3302
สภาเกษตรกรไทย	8,867.4857	17,663.2208	26,530.7065
ส่วนราชการในพระองค์	8,478.3830	-	8,478.3830
ทุนหมุนเวียน	257,790.4611	953.7217	258,744.1828
รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง	118,361.1305	-	118,361.1305
รวมทั้งสิ้น	3,480,000.0000	46,227.1715	3,526,227.1715

หมายเหตุ: ข้อมูลจากเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 7 รายงานสถานะและแผนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดย สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

รายงานผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

(ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - 30 กันยายน 2566)

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

หน่วย : บาท

งบประมาณรายจ่าย	งบประมาณที่ได้รับ					การใช้จ่ายงบประมาณ							
	ตาม พ.ร.บ. งบประมาณ (พ.ร.บ. ๖)	เงินงวดที่ได้รับจัดสรร	คงเหลือเงินงวด ที่ต้องได้รับจัดสรร	โอนเปลี่ยนแปลง	เงินงวดที่ได้รับจัดสรร (หลังโอนเปลี่ยนแปลง)	ใบสั่งซื้อ/สัญญา (PO. ในระบบ GFMS)	เบิกจ่ายสะสม (1 ต.ค. 65 - 30 ก.ย. 66)	รวมผลการใช้จ่าย (P.C. + เบิกจ่ายสะสม)	ร้อยละการใช้จ่าย ต่องบประมาณ ที่ได้รับ ตาม พ.ร.บ. ๖	ร้อยละ เป็นหมายเหตุ การใช้จ่าย (สิ้นสุดไตรมาสที่ 4)	ร้อยละของผลต่าง (สูง/ต่ำกว่า) เป็นหมายเหตุ	เงินงวดที่ได้รับจัดสรร (หลังโอนเปลี่ยนแปลง) คงเหลือ	งบประมาณ ตาม พ.ร.บ. ๖ คงเหลือ
	A	B	(A - B)	C	(B + C) = D	E	F	(E + F) = G	(G / A) × 100 = H	I	(H - I)	(D - G)	(A - G)
รายจ่ายการรวม	928,249,300.00	933,665,074.76	(5,415,774.76)	-	933,665,074.76	11,162,265.33	921,230,301.42	932,392,566.75	100.45	100.00	0.45	1,272,508.01	(4,143,266.75)
รายจ่ายประจำ	219,298,000.00	224,713,774.76	(5,415,774.76)	(478,175.35)	224,235,599.41	3,372,372.32	219,630,740.97	223,003,113.29	101.69	100.00	1.69	1,232,486.12	(3,705,113.29)
ค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ*	156,740,700.00	162,156,474.76	(5,415,774.76)	-	162,156,474.76	-	162,044,133.81	162,044,133.81	103.38			112,340.95	(5,303,433.81)
งบดำเนินงาน	40,379,200.00	40,379,200.00	-	5,739,996.80	46,119,196.80	3,372,372.32	42,021,233.22	45,393,605.54	112.42			725,591.26	(5,014,405.54)
งบรายจ่ายอื่น-ลักษณะงบดำเนินงาน	22,178,100.00	22,178,100.00	-	(6,218,172.15)	15,959,927.85	-	15,565,373.94	15,565,373.94	70.18			394,553.91	6,612,726.06
รายจ่ายลงทุน	708,951,300.00	708,951,300.00	-	478,175.35	709,429,475.35	7,789,893.01	701,599,560.45	709,389,453.46	100.06	100.00	0.06	40,021.89	(438,153.46)
งบลงทุน	7,515,000.00	7,515,000.00	-	478,245.35	7,993,245.35	7,789,893.01	163,330.45	7,953,223.46	105.83			40,021.89	(438,223.46)
งบรายจ่ายอื่น-ลักษณะงบลงทุน (รายการเพิ่มทุน/ชำระค่าหุ้น)	701,436,300.00	701,436,300.00	-	(70.00)	701,436,230.00	-	701,436,230.00	701,436,230.00	100.00			-	70.00

หมายเหตุ : *ค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ คำนวณตามแนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายบุคลากรภายใต้แผนงานบุคลากรภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยรับโอนงบประมาณ จำนวน 5,415,774.76 บาท ดังนี้

- 1) งบบุคลากร รับโอนจาก งบกลาง จำนวนเงิน 4,503,474.76 บาท
- 2) งบดำเนินงาน รับโอนจาก กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จำนวนเงิน 912,300 บาท

ที่มา: รายงานผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566, โดย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2566, สืบค้นจาก [https://www.fpo.go.th/main/getattachment/081fc2d1-59b2-421c-8e02-fe5a9e15e9b1/17824-\(1\).aspx](https://www.fpo.go.th/main/getattachment/081fc2d1-59b2-421c-8e02-fe5a9e15e9b1/17824-(1).aspx)

การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ จำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจและกระทรวง

ปีงบประมาณ 2566 ถึง 2567

ข้อมูลล่าสุดถึงวันที่ 22 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2566

(หน่วย : ล้านบาท)

ชื่อรายการ	การเบิกจ่าย 2567	งบประมาณ 2566	การเบิกจ่าย 2566
รายจ่ายประจำ	848,762.711	2,520,329.099	2,610,236.322
กระทรวงกลาโหม	30,594.353	150,763.579	143,978.052
กระทรวงการคลัง	119,532.429	278,026.033	278,303.701
กระทรวงการต่างประเทศ	2,469.751	7,198.764	7,343.573
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	1,031.942	4,117.669	3,994.302
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	6,118.867	22,995.149	22,973.639
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	43,204.101	94,234.188	94,108.655
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	7,537.066	34,756.423	36,048.093
กระทรวงคมนาคม	2,692.625	11,565.977	12,491.499
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	911.624	3,323.800	3,132.236
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3,621.908	16,411.753	16,406.604
กระทรวงพลังงาน	289.854	1,988.451	1,918.816
กระทรวงพาณิชย์	1,589.952	5,520.324	5,391.511
กระทรวงมหาดไทย	98,707.543	244,208.703	246,040.709
กระทรวงยุติธรรม	5,137.058	21,135.311	21,570.480
กระทรวงแรงงาน	32,781.051	54,058.437	54,162.092
กระทรวงวัฒนธรรม	1,021.062	4,834.878	4,877.147
กระทรวงศึกษาธิการ	81,105.291	311,518.912	322,464.636
กระทรวงสาธารณสุข	33,893.216	135,935.776	142,373.669
กระทรวงอุตสาหกรรม	893.959	3,509.296	3,466.248
กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน	83,182.098	183,131.602	183,131.602
งบกลาง	136,981.654	532,530.000	611,689.891
จังหวัด	154.904	2,989.483	2,816.241
รัฐวิสาหกิจ	60,727.517	123,624.823	121,837.247
สภาอากาศไทย	1,575.152	6,352.171	6,352.171
ส่วนราชการในพระองค์	1,827.552	8,611.670	8,611.670
ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง	25,223.441	108,619.012	110,092.867
สำนักนายกรัฐมนตรี	8,208.552	24,128.136	21,562.709
หน่วยงานของรัฐสภา	1,358.711	6,440.889	5,198.702
หน่วยงานของศาล	5,981.396	20,449.730	20,496.631
หน่วยงานอิสระของรัฐ	8,503.417	17,193.179	17,199.323
หน่วยงานอื่นของรัฐ	305.973	473.202	473.202
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	41,598.689	79,681.779	79,728.405

(หน่วย : ล้านบาท)

ชื่อรายการ	การเบิกจ่าย 2567	งบประมาณ 2566	การเบิกจ่าย 2566
รายจ่ายลงทุน	47,534.898	664,670.901	478,188.697
กระทรวงกลาโหม	1,294.441	43,735.150	24,391.939
กระทรวงการคลัง	2,859.284	7,128.685	5,279.206
กระทรวงการต่างประเทศ	0.000	357.726	150.745
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	2.758	1,177.866	528.417
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	599.350	1,621.759	1,510.989
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	1,104.735	30,321.664	25,959.092
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	3,579.998	93,377.135	81,634.150
กระทรวงคมนาคม	10,884.416	168,746.943	154,896.868
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	622.553	3,462.414	2,910.930
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	391.326	14,042.143	9,751.722
กระทรวงพลังงาน	8.645	711.548	223.144
กระทรวงพาณิชย์	13.232	922.962	594.324
กระทรวงมหาดไทย	2,855.832	81,037.156	44,458.632
กระทรวงยุติธรรม	169.838	3,467.787	2,078.980
กระทรวงแรงงาน	0.000	267.422	169.309
กระทรวงวัฒนธรรม	46.693	1,900.229	1,153.734
กระทรวงศึกษาธิการ	198.086	15,855.811	10,890.410
กระทรวงสาธารณสุข	212.795	16,328.115	8,553.735
กระทรวงอุตสาหกรรม	0.000	962.612	393.772
กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน	17,825.231	23,687.749	23,687.749
งบกลาง	24.875	57,940.000	6,915.785
จังหวัด	0.000	18,511.158	13,297.589
รัฐวิสาหกิจ	2,107.087	39,294.435	33,326.048
สภาอากาศไทย	10.871	2,501.850	2,137.189
ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง	469.090	16,178.348	8,774.249
สำนักนายกรัฐมนตรี	1,309.838	8,058.192	5,303.010
หน่วยงานของรัฐสภา	0.000	1,289.214	606.505
หน่วยงานของศาล	341.277	2,701.591	2,654.691
หน่วยงานอิสระของรัฐ	583.599	2,303.790	2,297.646
หน่วยงานอื่นของรัฐ	0.000	4.149	4.149
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	19.047	6,775.299	3,653.990
ผลรวม	896,297.608	3,185,000.000	3,088,425.020

ที่มา: การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ จำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจและกระทรวง, โดย สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, 2566, สืบค้นจาก <https://dataservices.mof.go.th/menu4?id=3>

ผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล เดือน ตุลาคม 2565 - ตุลาคม 2566

(หน่วย : ล้านบาท)

ชื่อรายการ	ตุลาคม 2566	กันยายน 2566	สิงหาคม 2566	กรกฎาคม 2566	มิถุนายน 2566	พฤษภาคม 2566	เมษายน 2566	มีนาคม 2566	กุมภาพันธ์ 2566	มกราคม 2566	ธันวาคม 2565	พฤศจิกายน 2565	ตุลาคม 2565
กรมสรรพากร	141,924	296,134	184,592	139,149	286,873	233,566	155,849	161,245	140,628	166,765	170,922	140,550	135,155
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	28,343	26,213	26,473	29,026	40,313	34,078	42,284	42,285	32,536	46,329	26,326	23,613	26,254
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	28,289	185,485	72,323	31,257	161,362	74,688	30,994	32,791	27,049	31,252	57,457	34,250	28,301
ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	0	0	4,238	10	0	43,759	0	0	396	0	389	0	0
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	78,160	77,030	74,591	71,397	77,267	74,394	76,390	78,678	73,764	82,232	77,646	76,050	74,141
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	5,556	5,946	5,516	5,936	6,344	5,139	4,861	5,855	5,165	5,379	7,331	5,166	4,995
อากรแสตมป์	1,429	1,421	1,406	1,359	1,488	1,383	1,264	1,526	1,427	1,412	1,680	1,409	1,352
รายได้อื่น	36	35	38	39	46	50	48	84	112	38	39	47	40
กรมสรรพสามิต	42,750	41,535	49,240	35,801	36,926	36,729	39,261	39,463	37,762	43,268	41,509	39,323	36,316
ภาษีนํ้ามัน	14,749	16,636	21,871	8,619	8,761	9,174	9,317	9,673	8,278	10,200	9,411	8,390	8,077
ภาษียาสูบ	4,535	2,923	5,012	5,062	5,243	4,495	4,364	5,428	5,087	6,267	4,005	4,952	4,844
ภาษีสรรพสามิตสุรา	5,441	4,517	4,666	4,745	4,855	5,075	4,861	6,200	5,789	5,794	5,815	6,129	5,721
ภาษีเบียร์	6,564	6,529	6,354	5,967	5,874	7,028	8,569	5,910	7,450	9,677	9,359	7,696	6,068
ภาษีสรรพสามิตรถยนต์	8,352	7,711	8,094	8,038	8,680	7,611	8,672	9,172	8,324	8,242	9,813	9,317	8,775
ภาษีเครื่องดื่ม	2,180	2,312	2,298	2,446	2,581	2,501	2,600	2,058	1,913	2,182	2,161	1,910	1,987
ภาษีเครื่องไฟฟ้า	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ภาษีสรรพสามิตจักรยานยนต์	420	430	420	471	462	399	402	443	398	380	420	447	386
ภาษีแบตเตอรี่	323	299	299	306	289	257	279	315	283	302	317	291	300
ภาษีกิจการโทรคมนาคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ภาษีอื่น	144	142	187	111	147	150	162	214	197	180	151	149	123
รายได้อื่น	42	35	40	35	34	38	34	49	41	45	57	42	35
กรมศุลกากร	10,210	9,358	10,891	8,947	10,498	10,142	9,596	11,187	9,023	9,534	10,212	10,395	16,970
อากรขาเข้า	10,110	9,274	10,776	8,840	10,346	10,004	9,516	11,035	8,936	9,439	9,945	10,134	16,870
อากรขาออก	2	3	4	18	6	1	0	1	4	1	1	1	0
รายได้อื่น	98	81	111	89	147	137	79	150	83	95	266	260	100

(หน่วย : ล้านบาท)

ชื่อรายการ	ตุลาคม 2566	กันยายน 2566	สิงหาคม 2566	กรกฎาคม 2566	มิถุนายน 2566	พฤษภาคม 2566	เมษายน 2566	มีนาคม 2566	กุมภาพันธ์ 2566	มกราคม 2566	ธันวาคม 2565	พฤศจิกายน 2565	ตุลาคม 2565
หน่วยงานอื่น	62,636	16,657	26,445	40,342	21,303	34,676	56,737	14,340	15,988	31,261	22,189	37,571	65,236
ส่วนราชการอื่น	12,679	9,829	18,515	26,531	14,580	22,263	30,619	9,649	10,330	19,128	14,482	20,046	27,253
กรมธนารักษ์	219	281	534	194	938	304	612	894	2,323	381	1,878	573	218
เงินส่วนเกินจากการจำหน่ายพันธบัตรรัฐบาล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
แปรรูปรัฐวิสาหกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รัฐวิสาหกิจ	49,738	6,548	7,397	13,617	5,786	12,109	25,506	3,796	3,335	11,752	5,829	16,952	37,765
รวมรายได้จัดเก็บ (Gross)	257,520	363,684	271,169	224,239	355,602	315,112	261,442	226,234	203,400	250,829	244,832	227,839	253,678
หัก ค่าน้ำภาษีของสรรพากร	25,000	23,700	25,300	24,164	36,831	29,919	27,106	36,644	42,537	36,292	28,407	26,173	20,595
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	22,300	20,000	21,000	19,509	30,998	17,137	19,501	24,159	29,208	24,629	25,188	22,688	17,570
ภาษีอื่นๆ	2,700	3,700	4,300	4,655	5,833	12,782	7,605	12,486	13,329	11,663	3,219	3,485	3,025
จัดสรรรายได้จาก VAT ให้ อบจ.	2,200	2,200	2,066	1,990	2,131	2,094	2,080	2,255	2,059	2,228	2,202	2,109	2,109
เงินชดเชยภาษีสำหรับสินค้าส่งออก	1,000	1,700	1,040	866	1,981	1,060	966	1,013	890	1,063	1,083	973	823
อาคารถอนคืนกรมศุลกากร	596	775	906	831	621	659	561	845	828	712	676	791	633
รวมรายได้สุทธิ (Net)	228,724	335,308	241,857	196,389	314,038	281,380	230,731	185,478	157,086	210,534	212,463	197,794	229,518
หัก รายได้จัดสรรจาก VAT ให้ อบท. ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนฯ	0	41,803	11,410	11,312	10,837	8,748	11,454	10,415	10,589	11,288	0	0	0
รายได้สุทธิหลังหักการจัดสรรแล้ว	228,724	293,506	230,447	185,077	303,201	272,631	219,277	175,063	146,497	199,245	212,463	197,794	229,518

ที่มา: ผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล, โดย สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, 2566, สืบค้นจาก https://dataservices.mof.go.th/menu3?id=2&page=&freq=month&mf=10&yf=2565&mt=10&yt=2566&sort=desc&search_text=

ฐานะการคลังของรัฐบาลเดือนตุลาคม 2566¹

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เปิดเผยฐานะทางการคลังตามระบบกระแสเงินสดเดือนตุลาคม 2566 ซึ่งเป็นเดือนของปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รัฐบาลมีรายได้นำส่งคลังทั้งสิ้น จำนวน 223,162 ล้านบาท ในขณะที่มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน 467,240 ล้านบาท ส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนตุลาคม 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 297,094 ล้านบาท (ตัวเลขเบื้องต้น ณ วันที่ 13 พฤศจิกายน 2566)

ฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดเดือนตุลาคม 2566

หน่วย: ล้านบาท

	เดือนตุลาคม		เปรียบเทียบ	
	2566	2565	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้	223,162	205,288	17,874	8.7
2. รายจ่าย (2.1 + 2.2)	467,240	487,686	(20,446)	(4.2)
2.1 รายจ่ายปีปัจจุบัน	451,884	473,438	(21,554)	(4.6)
2.2 รายจ่ายปีก่อน	15,356	14,248	1,108	7.8
3. ดุลเงินงบประมาณ	(244,078)	(282,398)	38,320	13.6
4. ดุลเงินนอกงบประมาณ	2,116	(16,322)	18,438	113.0
5. ดุลเงินสดก่อนกู้ (3+4)	(241,962)	(298,720)	56,758	19.0
6. เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล	0.0	50,394	(50,394)	(100.0)
7. ดุลเงินสดหลังกู้ (5+6)	(241,962)	(248,326)	6,364	2.6
8. เงินคงคลังต้นงวด	539,056	624,019	(84,963)	(13.6)
9. เงินคงคลังปลายงวด	297,094	375,693	(78,599)	(20.9)

ที่มา: ฐานะการคลังของรัฐบาลเดือนตุลาคม 2566, โดย กระทรวงการคลัง, กรมบัญชีกลางและสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2566, สืบค้นจาก <https://www.mof.go.th/th/view/attachment/file/3139303830/MOF%20Press%20Release%20No.137-2023%20%28ฐานะการคลังของรัฐบาลเดือนตุลาคม%202566%29.pdf>

¹ กระทรวงการคลัง, กรมบัญชีกลางและสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (24 พฤศจิกายน 2566). ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 137/2566 วันที่ 24 พฤศจิกายน 2566 ฐานะการคลังของรัฐบาลเดือนตุลาคม 2566. สืบค้น 6 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.mof.go.th/th/view/attachment/file/3139303830/MOF%20Press%20Release%20No.137-2023%20%28ฐานะการคลังของรัฐบาลเดือนตุลาคม%202566%29.pdf>

สรุปสถานะหนี้สาธารณะ ณ สิ้นเดือนตุลาคม 2566²

สถานะหนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนตุลาคม 2566 มีจำนวน 11,125,428.08 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 62.12 ของ GDP โดยแบ่งเป็นหนี้รัฐบาล 9,779,797.23 ล้านบาท หนี้รัฐวิสาหกิจ 1,079,735.23 ล้านบาท หนี้รัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจในภาคการเงิน (รัฐบาลค้ำประกัน) 204,270.91 ล้านบาท และหนี้หน่วยงานของรัฐ 61,624.71 ล้านบาท ทั้งนี้ หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนตุลาคม 2566 ประกอบด้วยหนี้ในประเทศ ร้อยละ 98.59 และหนี้ต่างประเทศ ร้อยละ 1.41 ของหนี้สาธารณะคงค้างทั้งหมด และเมื่อแบ่งตามอายุคงเหลือ พบว่าเป็นหนี้ระยะยาว ร้อยละ 86.20 และหนี้ระยะสั้น ร้อยละ 13.80 ของหนี้สาธารณะคงค้างทั้งหมด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. หนี้รัฐบาล จำนวน 9,779,797.23 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 87.90 ของหนี้สาธารณะทั้งหมด เพิ่มขึ้นสุทธิ 10.48 ล้านบาท จากเดือนก่อนหน้า โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

1.1 เงินกู้ในประเทศเพื่อให้รัฐวิสาหกิจกู้ต่อในการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐเพิ่มขึ้น 1,286.09 ล้านบาท ประกอบด้วย 1) การเบิกจ่ายเงินกู้ของการรถไฟฟ้ายานขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) เพื่อดำเนินโครงการระบบรถไฟฟ้าสายสีม่วงและสายสีส้ม จำนวน 1,230.54 ล้านบาท และ 2) การเบิกจ่ายเงินกู้ของการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) สำหรับโครงการพัฒนาระบบรถไฟฟ้าความเร็วสูงเพื่อเชื่อมโยงภูมิภาคและโครงการรถไฟทางคู่ จำนวน 55.55 ล้านบาท

1.2 หนี้ต่างประเทศ ลดลงสุทธิ 1,275.61 ล้านบาท โดยมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเกิดจากการลดลงของหนี้จากผลของอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินเยนเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 962.60 ล้านบาท และการชำระคืนหนี้เงินกู้สกุลเงินเยนสุทธิสำหรับโครงการของรัฐบาล จำนวน 313.01 ล้านบาท

2. หนี้รัฐวิสาหกิจ จำนวน 1,079,735.23 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9.71 ของหนี้สาธารณะทั้งหมด เพิ่มขึ้นสุทธิ 2,812.97 ล้านบาท จากเดือนก่อนหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเกิดจาก

2.1 หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน เพิ่มขึ้นสุทธิ 3,669.89 ล้านบาท จากการเบิกจ่ายเงินกู้ของ รฟท. จำนวน 3,711.67 ล้านบาท องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำนวน 319.69 ล้านบาท ขณะที่มีการชำระคืนหนี้ของ รฟม. จำนวน 211.06 ล้านบาท บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 141.26 ล้านบาท องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย จำนวน 0.04 ล้านบาท ตลอดจนการลดลงของหนี้จากผลของอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินเยนเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 9.11 ล้านบาท

2.2 หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน ลดลงสุทธิ จำนวน 856.92 ล้านบาท จากเดือนก่อนหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงเกิดจากการชำระคืนหนี้การไฟฟ้านครหลวง จำนวน 1,000 ล้านบาท บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 1,000 ล้านบาท บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด จำนวน 130.52 ล้านบาท การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำนวน 86 ล้านบาท บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด จำนวน 62.16 ล้านบาท

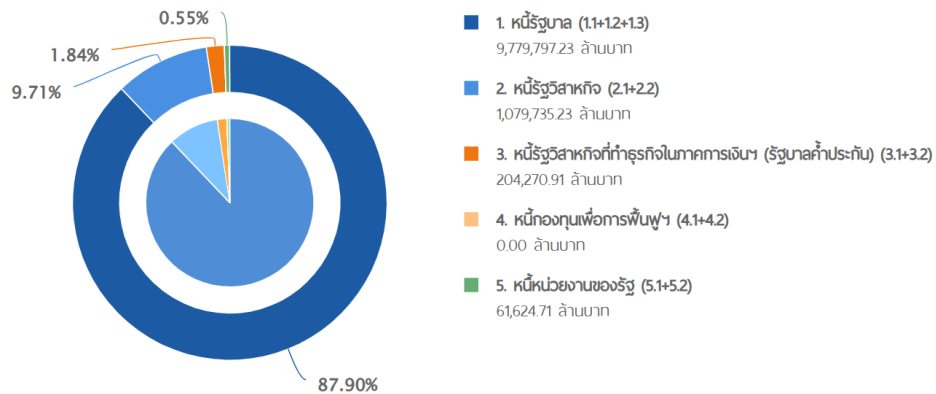
² สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, สำนักนโยบายและแผน, ส่วนวิจัยนโยบายหนี้สาธารณะ. (2566). สรุปสถานะหนี้สาธารณะ ณ สิ้นเดือนตุลาคม 2566. สืบค้น 6 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.pdmo.go.th/pdmomedia/documents/2023/Nov/สรุปสถานะหนี้สาธารณะ%20สิ้นเดือน%20ต.ค.%2066.pdf>

การเคหะแห่งชาติ จำนวน 51.55 ล้านบาท บริษัท กรุงเทพ คอมพิวเตอร์ เซอร์วิส จำกัด จำนวน 30.58 ล้านบาท การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำนวน 29.55 ล้านบาท บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) จำนวน 3.95 ล้านบาท บริษัท พีอีเอ เอ็นคอม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด จำนวน 3.10 ล้านบาท บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด จำนวน 2.13 ล้านบาท และบริษัท อุกรุงเทพ จำกัด จำนวน 0.17 ล้านบาท รวมถึงการลดลงของหนี้จากผลของอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินเหรียญสหรัฐ จำนวน 164.27 ล้านบาท ขณะที่มีการเบิกจ่ายเงินกู้ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน 1,500 ล้านบาท และบริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด จำนวน 207.06 ล้านบาท

3. หนี้รัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจในการเงิน (รัฐบาลค้ำประกัน) จำนวน 204,270.91 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.84 ของหนี้สาธารณะทั้งหมด ลดลง 9,237.36 ล้านบาท จากเดือนก่อนหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงเกิดจากการชำระคืนหนี้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 9,236.64 ล้านบาท รวมถึงมีการลดลงของหนี้จากผลของอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินยูโร จำนวน 0.72 ล้านบาท

4. หนี้หน่วยงานของรัฐ จำนวน 61,624.71 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.55 ของหนี้สาธารณะทั้งหมด เพิ่มขึ้น 207.79 ล้านบาท จากเดือนก่อนหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงเกิดจากการเบิกจ่ายเงินกู้ของสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) จำนวน 522.60 ล้านบาท ขณะที่มีการชำระหนี้เงินกู้ของสำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย จำนวน 227.50 ล้านบาท สำนักงานธนาคุณเคราะห์ จำนวน 62.50 ล้านบาท มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 12 ล้านบาท สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10.86 ล้านบาท และมหาวิทยาลัยสวนดุสิต จำนวน 1.95 ล้านบาท

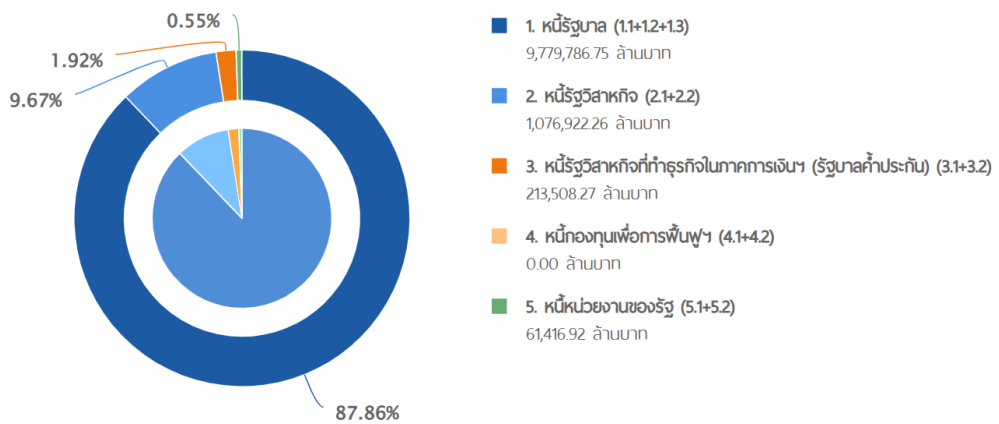
ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง ณ เดือน ตุลาคม 2566

ภาพที่ 1 ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง ณ เดือน ตุลาคม 2566

ที่มา: ภาพรวมหนี้สาธารณะ, โดย สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, 2566, สืบค้นจาก <https://www.pdmo.go.th/th/public-debt/debt-outstanding?ft=monthly&ms=10&ys=2023&me=10&ye=2023>

ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง ณ เดือน กันยายน 2566

ภาพที่ 2 ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง ณ เดือน กันยายน 2566

ที่มา: ภาพรวมหนี้สาธารณะ, โดย สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, 2566, สืบค้นจาก <https://www.pdmo.go.th/th/public-debt/debt-outstanding?ft=monthly&ms=9&ys=2023&me=9&ye=2023>

ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง ณ เดือน กันยายน ถึง ตุลาคม 2566

ณ เดือน ก.ย. ถึง ต.ค. ปี 2566	ต.ค. 2566	ก.ย. 2566
1. หนี้รัฐบาล (1.1+1.2+1.3)	9,779,797.230	9,779,786.750
1.1 หนี้รัฐบาลกู้โดยตรง	9,047,298.730	9,047,288.250
หนี้ต่างประเทศ	115,895.980	117,171.590
เงินกู้เพื่อใช้ในแผนงาน/โครงการของรัฐบาล	66,571.740	67,128.590
เงินกู้ให้กู้ต่อ	49,324.240	50,043.000
หนี้ในประเทศ	8,931,402.750	8,930,116.660
เงินกู้ชุดขยายการขาดดุลงบประมาณ และการบริหารหนี้	6,872,486.540	6,872,486.540
พันธบัตรโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุน	-	-
เงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้ต่างประเทศ	-	-
เงินกู้เพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	355,256.000	355,256.000
เงินกู้ภายใต้ พ.ร.ก. COVID-19 พ.ศ. 2563	858,421.940	858,421.940
เงินกู้ภายใต้ พ.ร.ก. COVID-19 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564	432,209.960	432,209.960
เงินกู้เพื่อนำเข้ากองทุนส่งเสริมการประกันภัย	-	-
เงินกู้เพื่อวางระบบบริหารจัดการน้ำ	-	-
เงินกู้ให้กู้ต่อ	344,318.310	343,032.220
เงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ต่างประเทศที่กระทรวงการคลังรับประกัน	15,000.000	15,000.000
เงินกู้เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการเงินกู้ DPL	800.000	800.000
เงินกู้เพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและระบบขนส่งทางถนนระยะเร่งด่วน	52,910.000	52,910.000
1.2 หนี้รัฐบาลกู้เพื่อชดเชยความเสียหายให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟู	625,422.500	625,422.500
FIDF 1	265,327.000	265,327.000
FIDF 3	360,095.500	360,095.500
1.3 หนี้เงินกู้ล่วงหน้าเพื่อปรับโครงสร้างหนี้	107,076.000	107,076.000
หนี้เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ	107,076.000	107,076.000
หนี้เงินกู้เพื่อชดเชยความเสียหายให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟู	-	-
FIDF 1	-	-
FIDF 3	-	-
หนี้เงินกู้เพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	-	-
หนี้เงินกู้เพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและระบบขนส่งทางถนนระยะเร่งด่วน	-	-
2. หนี้รัฐวิสาหกิจ (2.1+2.2)	1,079,735.230	1,076,922.260
2.1 หนี้รัฐบาลค้ำประกัน	498,844.510	495,174.620
หนี้ต่างประเทศ	29,803.140	30,164.570
หนี้ในประเทศ	469,041.370	465,010.050
2.2 หนี้รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	580,890.720	581,747.640
หนี้ต่างประเทศ	10,624.970	10,789.240
หนี้ในประเทศ	570,265.750	570,958.400
3. หนี้รัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจในภาคการเงิน (รัฐบาลค้ำประกัน) (3.1+3.2)	204,270.910	213,508.270
3.1 หนี้ต่างประเทศ	54.930	55.650
3.2 หนี้ในประเทศ	204,215.980	213,452.620
4. หนี้กองทุนเพื่อการฟื้นฟู (4.1+4.2)	-	-
4.1 หนี้รัฐบาลค้ำประกัน	-	-
4.2 หนี้รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	-	-
5. หนี้หน่วยงานของรัฐ (5.1+5.2)	61,624.710	61,416.920
5.1 หนี้รัฐบาลค้ำประกัน	55,000.000	55,000.000
5.2 หนี้รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	6,624.710	6,416.920
รวม	11,125,428.080	11,131,634.200
Debt : GDP (%)	62.120	62.440
ประมาณการ GDP (ล้านบาท)	17,908,515.738	17,826,921.000
อัตราแลกเปลี่ยน (บาท)	36.160	36.720

ที่มา: ภาพรวมหนี้สาธารณะ, โดย สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, 2566, สืบค้นจาก <https://www.pdmo.go.th/th/public-debt/debt-outstanding?ft=monthly&ms=9&ys=2023&me=10&ye=2023>

ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นปีงบประมาณ 2562 - 2566

ณ เดือน ก.ย. ปี 2562 ถึง ก.ย. ปี 2566	ก.ย. 2566	ก.ย. 2565	ก.ย. 2564	ก.ย. 2563	ก.ย. 2562
1. หนี้รัฐบาล (1.1+1.2+1.3)	9,779,786.75	9,163,673.00	8,203,698.67	6,734,881.76	5,664,175.96
1.1 หนี้รัฐบาลกู้โดยตรง	9,047,288.25	8,447,913.50	7,419,214.24	5,991,843.55	4,861,159.75
หนี้ต่างประเทศ	117,171.59	131,643.01	119,904.07	86,760.73	84,040.72
เงินกู้เพื่อใช้ในแผนงาน/โครงการของรัฐบาล	67,128.59	76,065.47	55,802.39	28,659.42	32,755.23
เงินกู้ให้กู้ต่อ	50,043.00	55,577.54	64,101.68	58,101.31	51,285.49
หนี้ในประเทศ	8,930,116.66	8,316,270.49	7,299,310.17	5,905,082.82	4,777,119.03
เงินกู้ชดเชยการขาดดุลงบประมาณ และการบริหารหนี้	6,872,486.54	6,248,092.74	5,589,885.68	4,915,543.32	4,157,421.04
พันธบัตรโครงการช่วยเหลือเงินกองทุน	-	355,386.00	-	-	-
เงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้ต่างประเทศ	-	-	-	-	-
เงินกู้เพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	355,256.00	-	355,386.00	355,472.00	355,472.00
เงินกู้ภายใต้ พ.ร.ก. COVID-19 พ.ศ. 2563	858,421.94	873,171.56	881,311.30	335,726.05	-
เงินกู้ภายใต้ พ.ร.ก. COVID-19 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564	432,209.96	466,567.65	144,166.35	-	-
เงินกู้เพื่อนำเข้ากองทุนส่งเสริมการประกันภัย	-	-	-	-	-
เงินกู้เพื่อวางระบบบริหารจัดการน้ำ	-	-	-	-	-
เงินกู้ให้กู้ต่อ	343,032.22	303,929.70	258,553.59	226,459.41	191,766.07
เงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ต่างประเทศที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน	15,000.00	15,000.00	16,033.33	17,066.67	18,912.00
เงินกู้เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการเงินกู้ DPL	800.00	948.92	800.00	1,641.45	374.00
เงินกู้เพื่อการพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและระบบขนส่งทางถนนระยะเร่งด่วน	52,910.00	53,173.92	53,173.92	53,173.92	53,173.92
1.2 หนี้รัฐบาลกู้เพื่อชดใช้ความเสียหายให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ	625,422.50	672,613.50	699,484.43	743,038.21	803,016.21
FIDF 1	265,327.00	271,953.00	276,653.00	288,100.00	313,718.21
FIDF 3	360,095.50	400,660.50	422,831.43	454,938.21	489,298.00
1.3 หนี้เงินกู้ล่วงหน้าเพื่อปรับโครงสร้างหนี้	107,076.00	43,146.00	85,000.00	-	-
หนี้เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ	107,076.00	43,146.00	85,000.00	-	-
หนี้เงินกู้เพื่อชดใช้ความเสียหายให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ	-	-	-	-	-
FIDF 1	-	-	-	-	-
FIDF 3	-	-	-	-	-
หนี้เงินกู้เพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	-	-	-	-	-
หนี้เงินกู้เพื่อการพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและระบบขนส่งทางถนนระยะเร่งด่วน	-	-	-	-	-
2. หนี้รัฐวิสาหกิจ (2.1+2.2)	1,076,922.26	955,633.21	845,639.91	795,980.29	892,597.67
2.1 หนี้รัฐบาลค้ำประกัน	495,174.62	412,092.35	402,802.98	401,039.23	399,203.75
หนี้ต่างประเทศ	30,164.57	34,181.66	38,400.54	43,206.36	48,439.51
หนี้ในประเทศ	465,010.05	377,910.69	364,402.44	357,832.87	350,764.24
2.2 หนี้รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	581,747.64	543,540.86	442,836.93	394,941.06	493,393.92
หนี้ต่างประเทศ	10,789.24	11,184.62	10,016.11	9,350.64	84,863.67
หนี้ในประเทศ	570,958.40	532,356.24	432,820.82	385,590.42	408,530.25
3. หนี้รัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจในภาคการเงินฯ (รัฐบาลค้ำประกัน) (3.1+3.2)	213,508.27	248,108.49	281,041.62	309,472.36	335,921.18
3.1 หนี้ต่างประเทศ	55.65	59.87	70.00	72.38	100.20
3.2 หนี้ในประเทศ	213,452.62	248,048.62	280,971.62	309,399.98	335,820.98
4. หนี้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ (4.1+4.2)	-	-	-	-	-
4.1 หนี้รัฐบาลค้ำประกัน	-	-	-	-	-
4.2 หนี้รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	-	-	-	-	-
5. หนี้หน่วยงานของรัฐ (5.1+5.2)	61,416.92	6,522.89	7,162.82	7,821.47	9,106.74
5.1 หนี้รัฐบาลค้ำประกัน	55,000.00	-	189.87	189.87	-
5.2 หนี้รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	6,416.92	6,522.89	6,972.95	7,631.60	9,106.74
รวม	11,131,634.20	10,373,937.59	9,337,543.02	7,848,155.88	6,901,801.55
Debt : GDP (%)	62.44	60.54	58.40	49.43	41.06
ประมาณการ GDP (ล้านบาท)	17,826,921.00	17,135,203.00	15,988,545.00	15,878,094.00	16,807,808.00
อัตราแลกเปลี่ยน (บาท)	36.72	38.07	34.09	31.83	30.77

ที่มา: ภาพรวมหนี้สาธารณะ, โดย สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, 2566, สืบค้นจาก <https://www.pdmo.go.th/th/public-debt/debt-outstanding?ft=yearly&ms=9&ys=2019&me=9&ye=2023>

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 140 การจ่ายเงินแผ่นดิน จะกระทำได้อเฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง หรือกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วนจะจ่ายไปก่อนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีเช่นว่านี้ ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้ในพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป

มาตรา 141 งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลางก่อน

รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของรัฐสภา ศาล องค์การอิสระ และองค์กรอัยการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ในกรณีที่เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรอาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ รัฐสภา ศาล องค์การอิสระ หรือองค์กรอัยการ จะยื่นคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการโดยตรงก็ได้

มาตรา 142 ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงิน และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

มาตรา 143 ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สภาผู้แทนราษฎร จะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 105 วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาถึงสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา

ฯลฯ

มาตรา 144 ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะแปรญัตติเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการมิได้ แต่อาจแปรญัตติในทางลดหรือตัดทอนรายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) เงินส่งใช้ต้นเงินกู้
- (2) ดอกเบี้ยเงินกู้
- (3) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย

ในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะกรรมการธิการ การเสนอการแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือกรรมการ ีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เห็นว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสอง ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา และศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสอง ให้การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวเป็นอันสิ้นผล ถ้าผู้กระทำการดังกล่าวเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้กระทำการนั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น แต่ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กระทำการหรืออนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามีมีการกระทำดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง ให้คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้อยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีมติ และให้ผู้กระทำการดังกล่าวต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายนั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณโดยรู้ว่ามีมีการดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้าได้บันทึกข้อโต้แย้งไว้เป็นหนังสือหรือมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ ให้พ้นจากความรับผิดชอบ

การเรียกเงินคืนตามวรรคสามหรือวรรคสี่ ให้กระทำได้ภายใน 20 ปี นับแต่วันที่มีการจัดสรรงบประมาณนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รับแจ้งตามวรรคสี่ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการสอบสวนเป็นทางลับโดยพลัน หากเห็นว่ากรณีมีมูลให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการต่อไปตามวรรคสาม และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและศาลรัฐธรรมนูญหรือบุคคลใดจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้แจ้งมิได้

2. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

มาตรา 15 การจัดทำกรอบเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้นำแผนการคลังระยะปานกลางมาประกอบการพิจารณาด้วย และให้คำนึงถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ความเป็นธรรมทางสังคม นโยบายงบประมาณ เสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลังของประเทศ ความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่าย การจัดเก็บรายได้แผ่นดิน สถานะของหนี้สาธารณะ และความสามารถในการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ

มาตรา 17 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐต้องคำนึงถึง

- (1) ความจำเป็นและภารกิจของหน่วยงานของรัฐที่ขอรับจัดสรรงบประมาณ
- (2) ฐานะเงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐที่สามารถใช้จ่ายได้ รวมตลอดถึงรายได้หรือเงินอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐนั้นมีอยู่หรือสามารถนำมาใช้จ่ายได้
- (3) ความสามารถในการใช้จ่ายและการก่อหนี้ผูกพันของหน่วยงานของรัฐภายในปีงบประมาณนั้น

(4) การปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(5) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเป็นไปเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำหน้าที่ดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ

มาตรา 18 การตรากฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเริ่มปีงบประมาณนั้น เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นหรือเหตุฉุกเฉินที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้

มาตรา 19 การเสนอกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ โดยต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงิน และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ด้วย

มาตรา 20 การตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) งบประมาณรายจ่ายลงทุน ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และต้องไม่น้อยกว่าวงเงินส่วนที่ขาดดุลของงบประมาณประจำปีนั้น

(2) งบประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับบุคลากรของรัฐและสวัสดิการของบุคลากรของรัฐ ต้องตั้งไว้เพียงพอเพียง

(3) งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐซึ่งเป็นหนี้สาธารณะที่กระทรวงการคลังกู้หรือค้ำประกัน ต้องตั้งเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ ดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายในการกู้เงินอย่างพอเพียง

(4) ภาระทางการเงินที่มีกฎหมายบัญญัติให้รัฐบาลต้องส่งเงินเข้าสมทบหรือชดเชยเพื่อการใด ๆ ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายให้ตามเวลาที่กฎหมายกำหนด

(5) ภาระทางการเงินเพื่อชดเชยต้นทุนทางการเงินและการบริหารจัดการ รวมทั้งความเสียหายจากการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามมาตรา 28 ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายให้ในโอกาสแรกที่สามารถทำได้

(6) งบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ให้ตั้งได้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์อันกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ การเยียวยาหรือบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะร้ายแรง และภารกิจที่เป็นความจำเป็นเร่งด่วนของรัฐ

ในกรณีที่การตั้งงบประมาณรายจ่ายไม่สามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งได้ ให้แสดงเหตุผลความจำเป็นและมาตรการในการแก้ไขต่อรัฐสภาพร้อมกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้วย

มาตรา 22 งบประมาณรายจ่ายงบกลาง ให้ตั้งได้เฉพาะในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นที่ไม่อาจจัดสรรหรือไม่สมควรจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบได้โดยตรง

มาตรา 23 ให้มีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายแก่หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ ให้เพียงพอกับการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระ โดยต้องคำนึงถึงการดำเนินงาน รายได้ เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใดที่หน่วยงานนั้นมีอยู่ด้วย

ฯลฯ

3. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561

มาตรา 10 งบประมาณประจำปีที่เสนอต่อรัฐสภา อย่างน้อยต้องมีเอกสารประกอบ ดังต่อไปนี้

(1) คำแถลงประกอบงบประมาณแสดงฐานะและนโยบายการคลังและการเงิน สำคัญของงบประมาณ และความสัมพันธ์ระหว่างรายรับและงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง

(2) รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบระหว่างปีที่ผ่านมาแล้ว ปีปัจจุบัน และปีที่ขอตั้งงบประมาณรายจ่าย

(3) คำอธิบายเกี่ยวกับประมาณการรายรับ

(4) คำชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง ซึ่งรวมถึงการแสดงผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

(5) รายงานเกี่ยวกับสถานะทางการเงินโดยรวมของรัฐวิสาหกิจ

(6) รายงานเกี่ยวกับสถานะเงินนอกงบประมาณและแผนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณโดยรวมของหน่วยรับงบประมาณ

(7) คำอธิบายเกี่ยวกับหนี้ของรัฐบาลทั้งที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันและหนี้ที่เสนอเพิ่มเติม

(8) ผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณของปีงบประมาณที่ผ่านมาแล้ว

(9) ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

มาตรา 14 งบประมาณรายจ่ายที่กำหนดในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม อาจจำแนกได้ดังต่อไปนี้

(1) งบประมาณรายจ่ายงบกลาง

(2) งบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ

(3) งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ

(4) งบประมาณรายจ่ายบุคลากร

(5) งบประมาณรายจ่ายสำหรับทุนหมุนเวียน

(6) งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ

(7) งบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง

(8) งบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย

การจำแนกรายจ่ายใดเป็นงบประมาณรายจ่ายตามประเภทที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

เอกสารเพิ่มเติม

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
2. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
3. รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นการจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
4. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
5. งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2242 5900 ext. 5730, 5740, 5750

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร